

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра банківської справи та страхування

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан економічного факультету
_____ Анатолій ДІБРОВА
“13” червня 2025 р.

“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри банківської справи та
страхування
протокол № 10 від “28” травня 2025 р.
Завідувач кафедри _____ Вікторія КОСТЮК

”РОЗГЛЯНУТО”

Гарант ОП Фінанси і кредит
_____ Руслана ОПАЛЬЧУК

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**
Професійна діяльність на фондовому ринку

Галузь знань D «Бізнес, адміністрування та право»

Спеціальність D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Освітня програма Фінанси і кредит

Факультет Економічний

Розробники: зав. кафедри банківської справи та страхування, к.е.н., доцент
Костюк В.А., доцент кафедри банківської справи та страхування,
к.е.н., доцент Музиченко Т.О.

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни Професійна діяльність на фондовому ринку

Навчальна дисципліна «Професійна діяльність на фондовому ринку» спрямована на формування у студентів системних знань і практичних навичок щодо організації та здійснення професійної діяльності в інфраструктурі фондового ринку. У рамках курсу вивчаються нормативно-правове регулювання, види професійної діяльності (брокерська, дилерська, депозитарна, клірингова, андеррайтинг тощо), особливості функціонування торговельних систем, механізми укладання біржових угод, а також вимоги до корпоративного управління і розкриття інформації. Курс забезпечує підготовку фахівців, здатних ефективно працювати з фінансовими інструментами на ринку капіталу та виконувати регуляторні й етичні вимоги професійної діяльності.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Магістр	
Спеціальність	D2 – Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок	
Освітня програма	Фінанси і кредит	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	-	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	1	1
Семестр	2	1
Лекційні заняття	15 год.	8 год
Практичні, семінарські заняття	30 год.	6 год
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	105 год.	136
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобувачів вищої освіти	3 год.	-

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни – сформувати у студентів цілісне уявлення про структуру, функції та учасників фондового ринку, надати знання щодо основ здійснення професійної діяльності з цінними паперами, а також сформувати практичні навички роботи в межах чинного законодавства, стандартів саморегулювних організацій і вимог національного та міжнародного регулювання ринку капіталу.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері обліку, аудиту, аналізу та оподаткування в процесі професійної діяльності, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК7. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 01. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

СК 04. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК 07. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК 09. Здатність розробляти технічні завдання для проектування інформаційних систем у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПР1. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ПР2. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР3. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПР4. Відшуковувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР6. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях.

ПР10. Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

ПР12. Обґрунтовувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

ПР13. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							Заочна форма					
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	сем	п	лаб	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Модуль 1. ОСНОВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ФОНДОВОГО РИНКУ													
Тема 1. Сутність фондового ринку та основи його організації	1-2	13	1	-	2	-	30	-	1	-	-	-	20
Тема 2. Загальна характеристика торговельних систем на фондовому ринку	3-4	14	2	-	2	-		-	-	-	-	-	20
Тема 3. Регуляторні основи реалізації професійної діяльності на фондовому ринку	5-6	14	2	-	2	-		-	-	-	-	-	20
Разом за змістовим модулем 1		41	5	-	6	-	30	-	2	-	1	-	60
Модуль 2. ВИДИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ФОНДОВОМУ РИНКУ													
Тема 1. Діяльність з організації торгівлі на фондовому ринку	7	23	2	-	6	-	75	-	1	-	1	-	10
Тема 2. Андеррайтингова діяльність	8-9	21	2	-	4	-		-	1	-	1	-	20
Тема 3. Брокерська, дилерська та реєстраторська діяльність	10	23	2	-	6	-		-	1	-	1	-	10
Тема 4. Депозитарна та клірингова діяльність	11	21	2	-	4	-		-	1	-	1	-	10
Тема 5. Діяльність з управління активами	12	21	2	-	4	-		-	1	-	-	-	16
Разом за змістовим модулем 2	x	109	10	-	24	-	75	-	5	-	4	-	76
Усього годин	x	150	15	-	30	-	105	150	8	-	6	-	136

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Сутність фондового ринку та основи його організації	1
2.	Загальна характеристика торговельних систем на фондовому ринку	2
3.	Регуляторні основи реалізації професійної діяльності на фондовому ринку	2
4.	Діяльність з організації торгівлі на фондовому ринку	2
5.	Андеррайтингова діяльність	2
6.	Брокерська, дилерська та реєстраторська діяльність	2
7.	Депозитарна та клірингова діяльність	2
8.	Діяльність з управління активами	2

	Разом	15
--	-------	----

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Сутність фондового ринку та основи його організації	2
2.	Загальна характеристика торгівельних систем на фондовому ринку	2
3.	Регуляторні основи реалізації професійної діяльності на фондовому ринку	2
4.	Діяльність з організації торгівлі на фондовому ринку	6
5.	Андеррайтингова діяльність	4
6.	Брокерська, дилерська та реєстраторська діяльність	6
7.	Депозитарна та клірингова діяльність	4
8.	Діяльність з управління активами	4
	Разом	30

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Основи організації фондового ринку	30
2.	Види професійної діяльності на фондовому ринку	75
	Разом	105

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- співбесіда;
- тестування;
- захист проектів.

7. Методи навчання:

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод проектного навчання;
- метод навчальних дискусій та дебатів;
- метод командної роботи, мозкового штурму.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ ЗЛИТТЯ ТА ПОГЛИНАННЯ ПІДПРИЄМСТВ		

Практична робота 1. Сутність фондового ринку та основи його організації	ПРН. 9, 10, 24 Знати: Основи функціонування фондового ринку, його структуру, інструменти, учасників та типи операцій з цінними паперами. Принципи організації торгівлі на фондовому ринку, типи торговельних систем (біржові, позабіржові), правила їх роботи та доступу. Законодавчу та нормативно-правову базу, що регламентує професійну діяльність з цінними паперами в Україні та відповідність міжнародним стандартам; повноваження НКЦПФР та саморегулювних організацій, вимоги до ліцензування, звітності та розкриття інформації. Уміти: Визначати роль і функції основних учасників фондового ринку та їх взаємодію. Аналізувати особливості різних торговельних систем, порівнювати їх переваги та недоліки. Орієнтуватися у правовому полі професійної діяльності на фондовому ринку, застосовувати законодавчі норми до типових ситуацій. Оцінювати відповідність діяльності професійного учасника вимогам регулятора, готувати приклади документів та звітів, а також розв'язувати практичні кейси з правовим і організаційним змістом.	10
Практична робота 2. Загальна характеристика торговельних систем на фондовому ринку		15
Практична робота 3. Регуляторні основи реалізації професійної діяльності на фондовому ринку		15
Самостійна робота 1. Основи організації фондового ринку		30
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. ВИДИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ФОНДОВОМУ РИНКУ		
Практична робота 4. Діяльність з організації торгівлі на фондовому ринку	ПРН. 9, 10, 24. Знати: Принципи функціонування організаторів торгівлі (фондових бірж), процедури лістингу, укладання та виконання біржових угод. Сутність та етапи андеррайтингової діяльності, типи розміщення цінних паперів, роль андеррайтера у первинному ринку. Основи брокерської та дилерської діяльності, порядок укладання угод від імені клієнта чи за власний рахунок, функції реєстратора щодо ведення реєстрів власників цінних паперів. Призначення та функціонування депозитарної системи, порядок розрахунків і клірингу. Засади діяльності з управління активами, включаючи	16
Практична робота 5. Андеррайтингова діяльність		16
Практична робота 6. Брокерська, дилерська та реєстраторська діяльність		16
Практична робота 7. Депозитарна та клірингова діяльність		8
Практична робота 8. Діяльність з управління активами		
Самостійна робота 2. Види професійної діяльності на фондовому ринку		14

	принципи формування та обслуговування інвестиційних фондів, довірче управління цінними паперами. Уміти: Визначати учасників та їх функції у процесі організації торгівлі, аналізувати біржову інфраструктуру. Розробляти план розміщення цінних паперів з урахуванням ролі андеррайтера. Здійснювати умовну симуляцію брокерських і дилерських операцій, оформлювати відповідну документацію. Аналізувати систему зберігання цінних паперів, проводити умовні розрахунки клірингових операцій. Формувати базову стратегію управління активами, оцінювати ефективність інвестування, застосовувати правові й етичні принципи у діяльності з довірчого управління.	
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(100 + 100)/2 \cdot 0,7 \leq 70$	
Екзамен/залік		30
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота (70)} + \text{екзамен(30)}) \leq 100$	
Курсовий проект/робота		100

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час модульних контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4905>;

- Костюк В.А., Музиченко Т.О. Методичні вказівки з вивчення дисципліни «Професійна діяльність на фондового ринку» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» (ОП «Фінанси і кредит»). В-во «Компринт», 2024. 42 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Костюк В.А. Неізнана О.В. Виклики та перспективи для банківського та небанківського фінансового сектору. Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. 2024. №4(134) с. 48-55. Режим доступу: <https://doi.org/10.32782/1814-1161/2024-4-8>

2. Костюк В.А., Костик К.Ю., Файчук О.В., Розвиток фондового ринку в Україні в умовах війни. Ефективна економіка. №11. 2023. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.11.54>

3. Костюк В.А., Степаненко Я.О., Файчук О.В. Розвиток діджитал-банкінгу в структурі механізму дистанційного обслуговування банку в умовах військового стану. Економіка і управління бізнесом. №4(14). 2023. С. 54-68. URL:<http://journals.nubip.edu.ua/index.php/bioeconomy/article/view/48648>

4. Завгородня Т. П., Костюк В.А., Холодний Г.О., Скрипник В.В. Безпекове стратегування управління інноваційними бізнес-процесами та капіталізацією в агропродовольчій сфері в умовах глобалізації фінансових ринків [Електронний ресурс] / Т. П. Завгородня, В. А. Костюк, Г. О. Холодний, В. В. Скрипник. Формування ринкових відносин в Україні. 2022. № 3. С. 116-124. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2022_3_18

5. Костюк В.А., Коробович Л.П., Владика Ю.П. Чинники впливу на інвестиційну активність аграрних підприємств регіону. Вісник ХНТУ. 2022. №1(80), С. 135-141.

6. Костюк В.А., Бобирець Я.В., Файчук О.В. Тенденції розвитку банківського кредитування економіки в Україні. Електронне наукове фахове видання "Соціально-економічні проблеми і держава". 2021. №2 (25), С.29-40. <https://sepd.tntu.edu.ua/index.php/en/archive/-125-2021>

8. Костюк В.А., Владика Ю. П., Охріменко В.В. Управління інвестиційним портфелем банку//Фаховий науковий журнал "Приазовський економічний вісник". 2021. №2 (25). С. 165-168.

9. Про депозитарну систему України: Закон України від 06.07.2012 № 5178-VI (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5178-17>

10. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3480-15>

11. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text>

12. Ваніна Н. М. Ринок цінних паперів. Практикум: навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2014. 176 с.

13. Фондовий ринок: підручник; у 2 кн.; за ред. д.е.н., проф., члена-кореспонд. НАН України В.Д. Базилевича. Кн. 1. Київ: Знання, 2015. 621 с.

14. Фінансовий ринок: підруч. у 2-х т. Ю.М. Коваленко, Ю.В. Ковернінська, С.В. Онишко, М.О. Кужельєв [та ін.]; Державна фіскальна служба України, Ун-т ДФС України. Ірпінь, 2018. Т.2. 387 с.
15. Вергелюк Ю.Ю. (2023). Інвестування на ринку FINTECH. MODELING THE DEVELOPMENT OF THE ECONOMIC SYSTEMS, (1), 50-56. DOI: <https://doi.org/10.31891/mdes/2023-7-7>
16. Коваленко Ю.М., Белінська Я.В., Вергелюк Ю.Ю. Теоретико-методологічний концепт інституційних трансформацій на міжнародних і національних ринках криптовалют. Проблеми і перспективи економіки та управління. 2023. № 2. С. 166-183.
17. Князь С.В., Бець М.Т., Фарат О.В., Косовська В.В. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність. Організаційно-методичні положення державної атестації. К.: 2019. 619 с.
18. Апопій В., Міщук І., Ребіцький В., Рудницький С., Хом'як Ю. Організація торгівлі. К.: 2021. 632 с.
19. Рамський А.Ю., Жукова Ю.М., Обушний С.М. Ринок цінних паперів у питаннях та відповідях: навч. посіб. К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 228 с.
20. Поважний О.С. Цінні папери і фондовий ринок: навч. посіб. Київ: Ліра-К, 2014. 364 с.
21. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>
22. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk>
23. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL: <http://www.me.gov.ua>
24. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua>
25. Офіційний сайт Асоціації українських банків. URL: <https://aub.org.ua>
26. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: <https://www.nssmc.gov.ua>